

کمیته مستقل مشترک نظارت و ارزیابی
مبارزه علیه فساد اداری

گزارش نظارت بر پیشرفت در اجرای
پلان مبارزه علیه فساد اداری وزارت
احیاء و انکشاف دهات

مارچ ۲۰۱۸

/MEC_Afghanistan

www.mec.af

/mec.afghanistan

فهرست اختصارات

مبارزه علیه فساد اداری	AC
پلان مبارزه علیه فساد اداری	ACP
دبپارتمنت آرشیو	AD
بانک انکشاف آسیایی	ADB
انستیتوت انکشاف دهات افغانستان	ARID
رئیس جمهور جمهوری اسلامی افغانستان	PIRoA
سند خودکفایی از طریق چارچوب پاسخگویی متقابل	SMAF
لایحه وظایف	ToR
بانک جهانی	WB

فهرست مطالب

۳	خلاصه گزارش
۴	مقدمه
۵	روش نظارت
۶	۱. مرحله تدوین
۷	۲. مرحله تطبیق
۷	هدف اول: جلوگیری از دخالت های غیرقانونی و اعمال زور در امور پلان گذاری
۸	هدف دوم: تقویت حکومت داری الکترونیکی
۹	فعالیت اول
۱۰	هدف سوم: تقویت فرهنگ پاسخدهی
۱۰	فعالیت اول
۱۱	فعالیت دوم
۱۱	فعالیت سوم
۱۲	هدف ۴: کاهش تداخل وظیفوی از طریق مدغم سازی ادارات موازی
۱۲	مرحله نظارت و ارزیابی
۱۳	سفارشات کمیته نظارت و ارزیابی

خلاصه گزارش

حکم ریاست جمهوری، سند خود کفایی از طریق چارچوب پاسخدهی متقابل (SMAF) و استراتژی ملی مبارزه علیه فساد اداری (۲۰۱۷) وزارتخانه های عایداتی و همچنان پالیسی ساز دولت افغانستان را ملزم می سازد تا پلان های مبارزه علیه فساد اداری خویش را تدوین و از پیشرفت در اجرا و تطبیق این پلان ها به مردم گزارش دهند.

کمیته مستقل مشترک نظارت و ارزیابی مبارزه علیه فساد اداری (MEC) منحيث تنها اداره مستقل و مشترک ناظر بر تلاش های ملی و بین المللی در امر مبارزه علیه فساد اداری در افغانستان ارزیابی پلان مبارزه علیه فساد اداری وزارت احیاء و انکشاف دهات را انجام داده است.

هدف از این بررسی شناسایی کاستی های موجود در مراحل تدوین، تطبیق و ارائه پیشنهاد برای رفع این کاستی ها می باشد. یافته ها در این بررسی نشان می دهد که وزارت احیا و انکشاف دهات ارزیابی خطرات را غرض شناسایی آسیب پذیری ها و ایجاد پلانی جامع برای رسیدگی به این خطرات انجام نداده است. افزون بر آن، تعداد اعضای کمیته موظف به ایجاد پلان مبارزه علیه فساد اداری کم است و اکثر ریاست های کلیدی از این پروسه محروم بوده اند. از سوی دیگر، وزارت احیاء و انکشاف دهات این پلان را با کارمندان پایین رتبه شریک ساخته است، زیرا بسیاری از آنها راجع به پلان متذکره معلومات نداشتند.

یکی از یافته های دیگر پی برده شده در جریان بررسی این است که وزارت احیا و انکشاف دهات تیم مدیریتی ای را برای نظارت از تطبیق فعالیت های مندرج در پلان مبارزه علیه فساد اداری، شناسایی خلأهای موجود در تطبیق فعالیت ها و ارائه گزارش یافته ها به مقام محترم وزارت، توظیف ننموده است.

پلان مبارزه علیه فساد اداری وزارت احیا و انکشاف دهات دارای چهار اولویت و نه فعالیت می باشد که از آن جمله سه فعالیت بطور کامل، سه مورد دیگر قسماً گذشته تطبیق شده است. همچنان دو مورد باقیمانده تاکنون تطبیق نشده است. برخی از فعالیت های مندرج در پلان مبارزه علیه فساد اداری در سال های گذشته تطبیق شده اند، اما در پلان مبارزه علیه فساد اداری سال جاری شامل شده است. در همین حال، فعالیت های دیگری نیز هستند که طی سال جاری تطبیق شده اند اما بدون اتکا به اسناد و ثبوت.

کمیته نظارت و ارزیابی به منظور بهبود پلان مبارزه علیه فساد اداری وزارت محترم احیا و انکشاف دهات و نظارت دقیق بر روند تطبیق آن به تعداد هشت سفارش به آن وزارت ارائه نموده است.

مقدمه

در سال ۲۰۱۶ قبل از برگزاری کنفرانس بروکسل در مورد افغانستان، وزارت خانه های عایداتی از سوی مقام ریاست جمهوری افغانستان هدایت داده شدند تا پلان های مبارزه علیه فساد اداری خویش را به منظور تأمین شفافیت در فعالیت های خویش تدوین نمایند. در عین زمان، سند خودکفایی از طریق چارچوب پاسخدهی متقابل نیز پنج وزارتخانه عایداتی را ملزم می سازد تا پلان های مبارزه علیه فساد اداری خویش را تدوین و از روند تطبیق آن به مردم گزارش دهند. به همین منوال^۱ وزارت خانه های پالیسی ساز و وزارت خانه های خدماتی به شمول وزارت احیا و انکشاف دهات نیز موظف شده اند تا پلان های مبارزه علیه فساد اداری خویش را تدوین نمایند.

وزارت احیاء و انکشاف دهات به عنوان یک مرجع دولتی موظف به تأمین رفاه اجتماعی، اقتصادی و سیاسی برای مردم قریه جات، کاهش فقر از طریق ایجاد دسترسی به خدمات اجتماعی، بهبود معیشت های پایدار که وابسته به زرع کوکنارنبوده و تقویت حکومت داری محلی، می باشد.^۲ این وزارت در ۳۴ ولایت کشور فعالیت می کند و با مردم ساکن در قریه جات تعامل و همکاری نزدیک و تنگاتنگی دارد.^۳ تشکیل تجدید شده وزارت احیاء و انکشاف دهات نشان می دهد که^۴ تحت نظارت مقام وزارت دو معینیت و ۵۲ ریاست فعالیت دارند. از جمله ۵۲ ریاست، ۳۴ مورد از آنها در ولایات و باقی ۱۸ ریاست دیگر در مقر وزارت فعالیت می نمایند^۵ افزون بر آن، بیش از شش برنامه ملی و محلی دیگر نیز تحت نظارت این وزارت پروژه های انکشافی متعدد و مختلفی را در ساحات و مناطق روستایی تطبیق می نمایند.^۶

مطابق تشکیل وزارت احیا و انکشاف دهات، بیش از ۲۰۰۰ کارمند دائمی در این وزارتخانه مشغول به کار می باشند. علاوه بر آن، تعداد زیاد کارمندان قراردادی نیز تحت برنامه های ملی و محلی انکشافی مربوط به ساحات روستایی کار می کنند. وزارت احیا و انکشاف دهات ملزم شده است تا به منظور تحقق رسالت کاری خویش و همچنان برای پیشرفت رشد فراگیر اجتماعی و اقتصادی، با فساد اداری مبارزه نماید. تدوین پلان مبارزه علیه فساد اداری بخشی از تلاش های وزارت احیا و انکشاف دهات را در امر مبارزه علیه فساد اداری نشان می دهد.

پلان مبارزه علیه فساد اداری این وزارتخانه بر چهار مورد متمرکز می باشد:

جلوگیری از دخالت های غیرقانونی و اعمال زور در امور پلان گذاری؛

تقویت حکومت داری الکترونیکی در وزارت؛

تقویت فرهنگ پاسخگویی؛ و

کاهش تداخل و وظیفوی از طریق مدغم سازی ادارات موازی

^۱ خودکفایی از طریق چارچوب پاسخگویی متقابل، ضمیمه: تعهدات سال ۲۰۱۶

^۲ به ادرس ذیل: <http://mrrd.gov.af/fa/page/۲۰۷/۴۰>، آخرین دیدار ۸ دسامبر ۲۰۱۷

^۳ همان منبع

^۴ وزارت احیا و انکشاف دهات، دولت جمهوری اسلامی افغانستان، چارت تشکیلاتی، ص. ۱، ۱۰ دسامبر ۲۰۱۷.

^۵ همان منبع

^۶ وزارت احیا و انکشاف دهات، نام برنامه های انکشافی گرفته شده از ریاست منابع بشری

روش نظارت

کمیته نظارت و ارزیابی، بررسی پلان مبارزه علیه فساد اداری وزارت احیا و انکشاف دهات را در ماه نوامبر سال ۲۰۱۷ میلادی آغاز نمود و به تاریخ ۳۰ دسمبر همان سال معلومات را جمع آوری و تکمیل کرد. هدف از ارزیابی پلان مبارزه علیه فساد اداری وزارت، چگونگی تطبیق پلان، بررسی جامعیت آن و ارائه پیشنهادات بیشتر به وزارت بوده است.

به منظور ارزیابی پلان مبارزه علیه فساد اداری وزارت احیا و انکشاف دهات، کمیته نظارت و ارزیابی به انجام تحقیقات روی میز (desk research)، تحلیل پالیسی ها، طرزالعمل ها و اسناد موجود در وزارت احیا و انکشاف دهات و مصاحبه با مقامات و مسئولین این وزارتخانه پرداخته است. این کمیته همچنان یک سلسله جلسات تعقیبی را برای جمع آوری معلومات لازم و بیشتر با مقامات وزارت برگزار نموده است.

کمیته نظارت و ارزیابی جمعاً با ۳۵ تن از مقامات بلند رتبه و میان رتبه وزارت احیاء و انکشاف دهات مصاحبه نموده است. به منظور سنجش دقیق تر معلومات جمع آوری شده، این کمیته سلسله مصاحباتی را با نمایندگان رسانه ها نیز انجام داده است و تلاش بخرج داده است تا از گزارش های منتشره در خصوص فعالیت های وزارت نیز استفاده به عمل آورد.

گزارش کمیته نظارت و ارزیابی در مورد پلان مبارزه علیه فساد اداری وزارت احیا و انکشاف دهات بطور عمومی به سه بخش تقسیم شده است.

۱: مرحله تدوین

مرحله تدوین تمامی ابعاد مرحله پلان گذاری مبارزه علیه فساد اداری را تحت پوشش قرار می دهد.

۲: مرحله تطبیق:

مرحله تطبیق مشتمل بر اجراءات حاصله از فعالیت هایی است که تحت عنوانی اولویت ها در پلان مبارزه علیه فساد اداری گنجانیده شده اند.

۳: مرحله نظارت و ارزیابی:

مرحله نظارت و ارزیابی در ارتباط با این که آیا روند تطبیق پلان مبارزه علیه فساد اداری به شکل همه جانبه از سوی وزارت احیا و انکشاف دهات تحت پیگیری قرار گرفته است یا خیر، گزارش میدهد.

۱. مرحله تدوین

وزارت احیاء و انکشاف دهات کمیته کوچکی را جهت تدوین پلان مبارزه علیه فساد اداری موظف ساخت. مصاحبه کمیته نظارت و ارزیابی با کارکنان وزارت احیا و انکشاف دهات و همچنان پلان مبارزه علیه فساد اداری این وزارت نشان می دهد که اعضای این کمیته عبارت بوده اند از: رؤسای ریاست های: نظارت و ارزیابی، تفتیش داخلی، پالیسی و پلان، اداری و انستیتوت انکشاف دهات افغانستان.^۷ اعضای کمیته "ساحات آسیب پذیر در برابر فساد" را بر مبنای تجارب شان شناسایی کرده و پلان مبارزه علیه فساد اداری را با در نظر داشت این آسیب پذیری ها ترتیب و آماده ساختند.

پلان مبارزه علیه فساد اداری دارای چهار اولویت می باشد و برای تحقق این اهداف کمیته متذکره^۸ فعالیت را در آن فهرست نموده است.

یافته های کمیته نظارت و ارزیابی که ناشی از صحبت با مقامات است نشان می دهد که قبل از تدوین پلان مبارزه علیه فساد اداری هیچ نوع تحلیل و ارزیابی مفصل خطرات توسط وزارت انجام نشده است.^۸ این در حالی است که هر وزارت خانه دولتی موظف است تا تحلیل خطرات را به درستی قبل از تدوین پلان مبارزه علیه فساد اداری انجام دهند. ارزیابی خطرات می تواند برای رسیدگی به ساحاتی که بیشتر در برابر فساد اداری آسیب پذیر اند به تخصیص بندی منابع هر چند محدودشان به وزارت خانه ها مبادرت نمایند. با توجه به عدم انجام ارزیابی خطر، برخی از زمینه های آسیب پذیر به شکل ذهنی اولویت بندی شده اند. از این رو، پلان مبارزه علیه فساد اداری وزارت احیا و انکشاف دهات آسیب پذیری های موجود در سطح کل وزارت را تحت پوشش قرار نمی دهد و تطبیق فعالیت های تسجیل شده در پلان نمی تواند کاهش فساد در وزارت را تضمین نماید. به طور نمونه پلان مبارزه علیه فساد اداری تمام ابعاد پروسه تدارکات را در بر نگرفته است. ارزیابی کمیته نظارت و ارزیابی در ادارات مختلف نشان می دهد که بخش تدارکات اکثر ادارات بسیار آسیب پذیر به فساد می باشد و از این رو وزارت احیا و انکشاف دهات نمی تواند یک استثنا در این مورد شناخته شود.

افزون بر آن، کمیته نظارت و ارزیابی دریافته است که پلان مبارزه علیه فساد اداری وزارت احیا و انکشاف دهات توسط کمیته به درستی با ریاست های مربوطه هماهنگ و شریک ساخته نشده است.

علاوه بر آن علاوه بر آن، ساختار عمومی پلان مبارزه علیه فساد اداری دچار یک سلسله کاستی ها و نقایص می باشد. فعالیت های مندرج پلان فاقد شاخص های SMART بوده که باعث ایجاد سهولت در سنجش پیشرفت در برخی فعالیت ها می باشد. برای ارزیابی درست از اجزای پلان مبارزه علیه فساد اداری، وزارت احیا و انکشاف دهات باید شاخص هایی که مشخص، قابل سنجش، قابل دریافت، مبتنی بر واقعیت و منحصر به وقت باشد.^۹ طرح نماید. همچنان، ملاحظه شده است که فعالیت شماره ۱ مربوط هدف شماره ۲ (ایجاد دیپارتمنت آرشيو)، قبل از تدوین پلان مبارزه علیه فساد اداری تحقق یافته بود، اما با وجود آن هم در این پلان گنجانیده شده است

^۷ مصاحبه کمیته MEC با مقامات وزارت احیاء و انکشاف دهات، ۳ دسمبر ۲۰۱۷

^۸ همان منبع

^۹ برای معلومات بیشتر در مورد شاخص های اسمارت به لینک ذیل مراجعت کنید:

<https://www.linkedin.com/pulse/۲۰۱۴۱۰۲۲۰۷۱۸۰۳-۱۸۹۲۷۸۱۴-a-good-start-with-s-m-a-r-t-indicators>

نکته مثبتی که می بایست مورد اشاره قرار گیرد این است که وزارت احیا و انکشاف دهات در زمینه به اشتراک گذاشتن اطلاعات با رسانه ها و مردم فعال بوده است. این یکی از نه فعالیت شامل در پلان می باشد. اخیراً وزارت احیاء و انکشاف دهات جایزه "کلید طلایی" را از جانب کمیسیون دسترسی به اطلاعات دریافت نموده است که نشان دهنده پاسخگو بودن این وزارت در قبال مردم و رسانه ها می باشد.

۲. مرحله تطبیق

براساس یافته های کمیته نظارت و ارزیابی، از مجموع فعالیت های نه گانه گنجانیده شده در پلان مبارزه علیه فساد اداری این وزارت، دو فعالیت "کاملاً" سه فعالیت "قسماً"، دو فعالیت نیز "قبلاً تطبیق شده بودند" و دو فعالیت دیگر "تطبیق نشده اند". دلیل تطبیق نشدن یا قسماً تطبیق شدن برخی از فعالیت ها در این ارزیابی عدم موجودیت اسناد برای برخی از فعالیت های انجام شده توسط وزارت می باشد. کمیته نظارت و ارزیابی در اینجا یافته های جمع آوری شده در مورد اولویت ها را به ترتیب ذیل ارائه می نماید:

هدف اول: جلوگیری از دخالت های غیرقانونی و اعمال زور در امور پلان گذاری

شماره	فعالیت	شاخص	محدوده زمانی
۱	ترتیب رهنمود جامع پلانگذاری با داشتن معیارها و شاخص های مشخص که به اساس آن پروژه ها نظر به مفیدیت و موثریت در همکاری با مردم اولویت بندی و شامل پلان انکشافی گردد.	فیصدی پیشرفت کار نهایی سازی طرزاعمال	۱۳۹۶/۱/۱ تا ۱۳۹۶/۱۲/۳۰

برنامه های تمویل شده (برنامه های مبتنی بر قرارداد) زیادی وجود دارد که پروژه های مربوط به آنها در حال حاضر از طریق وزارت احیا و انکشاف دهات در ساحات روستایی سراسر افغانستان تطبیق می شوند.^{۱۰} بنا بر لیست لایحه ی وظایف برنامه ها^{۱۱} که در اختیار کمیته نظارت و ارزیابی قرار گرفته است، برنامه های ذیل در وزارت در حال تطبیق می باشند: برنامه ملی تهیه ی آب آشامیدنی، و حفظ الصحه محیطی و آبیاری، برنامه انکشاف صنایع روستایی افغانستان، برنامه ملی راه سازی روستایی، برنامه انسجام ساحوی، برنامه میثاق شهروندی و برنامه رشد معیشت در ساحات مرزی افغان-تاجیک. بعضی از برنامه های مذکور تمامی ۳۴ ولایت کشور را تحت پوشش خود داشته و برخی دیگر در سطح محل یا به عبارت دیگر صرفاً در برخی ولایات یا مناطق کشور اجرا می شوند. هر یک از این برنامه ها، نظر به گستره اجرایی شان، به تطبیق پروژه های انکشافی پرداخته یا از طریق مواردی همچون عرضه خدمات اساسی، تشبث سازی، احداث جاده، پل و غیره به ساکنان قریه جات و ساحات روستایی خدمت می کنند.^{۱۲}

^{۱۰} این برنامه ها توسط تمویل کنندگان مختلفی همچون بانک جهانی (WB)، بانک انکشاف آسیایی (ADB)، برنامه انکشاف ملل متحد (UNDP)، اداره همکاری های بین المللی جاپان (JICA)، صندوق اضطراری بین المللی کودکان ملل متحد (UNICEF) حمایت و تمویل می شوند.
^{۱۱} فهرست شرایط کار برنامه هایی که در چارچوب وزارت احیاء و انکشاف دهات فعالیت می کنند، که توسط ریاست منابع بشری ارائه شده است.
^{۱۲} فهرست برنامه هایی که بر روی پروژه های انکشافی کار می کنند و در قریه جات در سطح کل افغانستان خدمات رسانی می کنند در وبسایت وزارت و وزارت احیاء و انکشاف دهات با عنوان "برنامه ها" ارائه شده است که از طریق آدرس www.mrrd.gov.af ۲۰۱۷، ۲۳ November، قابل دسترسی می باشد.

بنا به گفته های مقامات وزارت احیا و انکشاف دهات که برای این بررسی با آنها مصاحبه شده است، دو مرحله ای که خطر وقوع فساد در آن وجود دارد، عبارت از مرحله ی گزینش پروژه ها و همچنین در ساحتی که پروژه تطبیق می شود می باشد.^{۱۳}

هنگامیکه نفوذ سیاسی خارجی منجر به تطبیق نا همسان پروژه ها در برخی از ساحت روستایی می شود، ممکن است در درازمدت توسعه نا متوازن در مناطق مختلف کشور بوجود آید. ساحت روستایی که از نفوذ و قدرت سیاسی بیشتری برخوردار هستند پروژه ها و تأسیسات بیشتری را دریافت خواهند کرد و از ساحتی که پروژه کمتری در آن تطبیق شده است، پیشی خواهند گرفت.^{۱۴}

به منظور جلوگیری از نفوذ خارجی در تخصیص پروژه ها به ساحت خاص کشور و همچنان به منظور ارتقای برابری در توسعه ساحت روستایی، ریاست پلان و پالیسی طرزالعملی موسوم به "پروسه پلان گذاری برای انتخاب پروژه ها (۲۰۱۷)" را تدوین نموده است که امکان تطبیق پروژه ها در ساحتی که در گذشته پروژه های کمتری در آن به اجرا در آمده است را فراهم می کند. سند این طرزالعمل به کمیته نظارت و ارزیابی تقدیم شده و هر چند که در سال ۲۰۱۷ تدوین شده است تا هنوز مورد تصدیق مقام وزارت قرار نگرفته است. این طرزالعمل بعد از منظوری مقام وزارت در تطبیق پروژه ها لازم الاجرا خواهد بود.

این طرزالعمل تمام مراحل گزینش یک پروژه را به وضوح بیان می کند. بنا به این طرزالعمل، مردم ساکن ولسوالی ها و همچنان ولایات کشور که در گزینش پروژه ها مشارکت مستقیم خواهند داشت. هر چند، مراحل این طرزالعمل به شکل عمومی بیان شده اند و لازم است تا به شکل واضح تری ارائه شوند تا بتوانند سطح اثرگذاری پروژه ها را تضمین نمایند.^{۱۵}

بنا به نتایج ارزیابی، این فعالیت در دسته "فعالیت های قسماً تطبیق شده" قرار گرفته است، زیرا طرزالعمل پیشنهادی هر چند که مرحله تدوین را پشت سر گذاشته است اما هنوز تایید نشده و یا به عبارت دیگر قابل تطبیق نیست.

هدف دوم: تقویت حکومت داری الکترونیکی

شماره	فعالیت	شاخص	محدوده زمانی
۱	دیجیتالی سازی سیستم آرشیو وزارت	فیصدی پیشرفت انکشاف سیستم آرشیو	۱۳۹۶/۱۲/۳۰-۱۳۹۶/۱/۱
۲	آغاز تحلیل سیستم مالی فعلی به منظور ایجاد سیستم مالی منسجم	فیصدی پیشرفت سیستم	۱۳۹۶/۱۲/۳۰-۱۳۹۶/۱/۱
۳	ایجاد سیستم مدیریت تدارکاتی	فیصدی پیشرفت سیستم	۱۳۹۶/۱۲/۳۰-۱۳۹۶/۱/۱

^{۱۳}. مصاحبه با یکی از مقامات وزارت احیاء و انکشاف دهات، ۱۳ نومبر ۲۰۱۷، وزارت احیاء و انکشاف دهات

^{۱۴}. مصاحبه با یکی از مقامات وزارت احیاء و انکشاف دهات، ۱۸ دسمبر ۲۰۱۷.

^{۱۵} وزارت احیا و انکشاف دهات، دولت جمهوری اسلامی افغانستان، پروسیجر پلانگذاری/انتخاب پروژه ها، ص: ۷-۱، ۲۸ دسامبر ۲۰۱۷.

فعالیت اول

یک ابتکار تکمیل شده وزارت احیاء و انکشاف دهات عبارت است از دیجیتالی سازی سیستم اداری آرشیو می باشد. این سیستم جهت ثبت مکاتیب وارده و صادره از وزارت طراحی شده است. این سیستم همچنان مکاتیب را به شکل الکترونیکی و غیرالکترونیکی ثبت می کند و به شکل آنلاین طراحی شده و صرفاً با اتصال به اینترنت قابل دسترسی می باشد. در صورت قطع شدن برق، سیستم کار نمی کند، اما باز هم مسئولین مکاتیب را به شکل دستی ثبت می کنند. این کار به جلوگیری از گم شدن مکاتیب و تهیه کاپی ذخیره‌ی معلومات به شکل دستی (manual back up) کمک خواهد کرد.^{۱۶}

با در نظر داشت محدوده‌ی زمانی تعیین شده برای این فعالیت، وزارت احیاء و انکشاف دهات دیجیتالی سازی سیستم آرشیو را در سال ۲۰۱۷ انجام نداده است. سیستم متذکره دیجتالی در سال ۲۰۱۵ ایجاد شده و از آن زمان به بعد تحت استفاده قرار گرفته است. وزارت بعد از سال ۲۰۱۷ برای توسعه بیشتر این سیستم هیچ تغییر اضافی را برای ایجاد تغییر در سیستم اعمال ننموده است.^{۱۷}

افزون بر آن، سیستم دیجیتالی آرشیو بنا به حکم شفاهی وزارت ایجاد شده و از این رو هیچ سند رسمی وجود ندارد که نشان دهد این سیستم در سال ۲۰۱۵ ایجاد گردیده است.^{۱۸} با این حال، سنگ حکاکی شده بر روی دیوار دیپارتمنت آرشیو است که نشان می دهد این سیستم در سال ۲۰۱۵ ایجاد شده است. مصاحبات انجام شده با مقامات وزارت نیز تایید می نماید که سیستم متذکره در سال ۲۰۱۵ ایجاد شده است. هرچند که سیستم دیجیتالی ریاست آرشیو در سال ۲۰۱۵ ایجاد شده است، اما بر اساس پلان مبارزه با فساد اداری سال ۲۰۱۷ این سیستم الکترونیکی قرار بود در سال ۲۰۱۷ تأسیس گردد. با توجه به محدوده‌ی زمانی ذکر شده در پلان تطبیق این فعالیت در سال ۲۰۱۷ می بایست به انجام می رسید. اما این درحالی است که فعالیت مذکور در سال قبلتر از محدوده‌ی زمانی پیشنهاد شده تکمیل شده بود.

با این وجود، سیستم آرشیف توسط دستور وزیر اسبق وزارت ایجاد گردید و هیچ گونه سندی که تثبیت کننده ایجاد این سیستم در سال ۲۰۱۵ باشد موجود نیست. اما نشانه ایجاد این سیستم در سال ۲۰۱۵ هنوز باقی است: اول سنگی که بر دیوار این دیپارتمنت حکاکی شده نوشته شده است که سیستم دیجیتالی آرشیف در سال ۲۰۱۵ و در زمان تصدی محترم نصیر احمد درانی ایجاد شده است و دوم مصاحبه با کارمندان. با وجود اینکه این سیستم در سال ۲۰۱۵ ایجاد شده بود، فعالیت پلان مبارزه علیه فساد اداری وزارت بیان می دارد که این سیستم می بایست در سال ۲۰۱۷ ایجاد گردد.

فعالیت دوم

بنا به پلان مبارزه علیه فساد اداری، وزارت احیاء و انکشاف دهات پلان کرده بود تا کار یکپارچه کردن سیستم مالی را آغاز نماید. با این حال، کمیته نظارت و ارزیابی موفق نشده است تا در رابطه با تطبیق این فعالیت از مقامات ذیربط وزارت اطلاعات اخذ نماید. مسئولینی که کمیته نظارت و ارزیابی همراه شان به تماس شده است از این پروسه آگاهی نداشتند. کمیته نظارت و ارزیابی علیرغم درخواست مکرر اطلاعات از ریاست مربوطه هیچ نوع اطلاعاتی را در این زمینه اخذ ننموده و از این رو نتوانسته است روند تطبیق این فعالیت را مورد بررسی و سنجش قرار دهد.

^{۱۶}. مصاحبه با مقامات وزارت احیاء و انکشاف دهات، ۲۰ نومبر ۲۰۱۷، وزارت احیاء و انکشاف دهات.

^{۱۷}. مصاحبه با جمعی از مقامات وزارت احیاء و انکشاف دهات، ۲۳ نومبر ۲۰۱۷، وزارت احیاء و انکشاف دهات.

^{۱۸}. همان منبع.

فعالیت سوم

وزارت احیا و انکشاف دهات اخیراً سیستم مدیریت اطلاعات تدارکاتی را ایجاد نموده است. کمیته نظارت و ارزیابی طی صحبت هایش با مقامات وزارت و همچنان ضمن مشاهده سیستم و جمع آوری برخی اسناد دریافت که سیستم مورد نظر در ماه اکتبر ۲۰۱۷ تکمیل شده است.^{۱۹} ریاست تدارکات به دنبال آنکه واحد "سیستم مدیریت اطلاعات" (MIS) روند ایجاد سیستم در وزارت را تکمیل نمود، روند وارد کردن اطلاعات در سیستم را آغاز کرد. سیستم در مرحله اولیه وارد کردن اطلاعات با مشکلاتی مواجه شد و نتوانست اطلاعات وارد شده را ذخیره نماید و از این رو ریاست تدارکات مجبور شد تا روند وارد کردن اطلاعات را به تعلیق در آورد و سپس واحد سیستم مدیریت اطلاعات (MIS) مجبور شد تا سیستم را مجدداً طراحی و ایجاد کند. ۲۰ با توجه به اینکه وزارت احیا و انکشاف دهات هیچ نوع "طرز العمل طرح سیستم" (به عنوان مثال چه اطلاعاتی باید در سیستم وجود داشته باشد) که تمام نیازها و درخواست های ریاست تدارکات را در بر بگیرد در دست ندارد، مقامات توظیف شده در واحد سیستم مدیریت اطلاعات (MIS) نشست هایی را با مقامات ریاست تدارکات برگزار می کنند و پیشنهادات شان را جهت شامل سازی در سیستم در حال ساخت ارائه می کنند. این موضوع که واحد سیستم مدیریت اطلاعات (MIS) در حال ساخت مجدد سیستم می باشد، می توان گفت که این فعالیت پیش از این در ماه اکتبر ۲۰۱۷ تکمیل شده بود. از این رو، کمیته نظارت و ارزیابی این فعالیت را "تطبیق شده" در نظر می گیرد.

هدف سوم: تقویت فرهنگ پاسخدهی

شماره	فعالیت	شاخص	محدوده زمانی
۱	تدویر کنفرانس های مطبوعاتی جهت ارائه معلومات به مردم در مورد فعالیت های وزارت	تعداد کنفرانس های مطبوعاتی	۱۳۹۶/۱۲/۳۰ - ۱۳۹۶/۱/۱
۲	ایجاد مرکز واحد معلوماتی برای مشتریان	فیصدی پیشرفت انکشاف سیستم	۱۳۹۶/۱۲/۳۰ - ۱۳۹۶/۱/۱
۳	انجام سروی از نظریات مراجعین	تعداد نشر راپور نتایج سروی مراجعین	۱۳۹۶/۱۲/۳۰ - ۱۳۹۶/۱/۱

فعالیت اول

کمیته نظارت و ارزیابی در طی مصاحبه با مقامات عالی رتبه در ریاست رسانه ها و آگاهی عامه وزارت دریافت که هدف وزارت از برگزاری کنفرانس های مطبوعاتی عبارت از ترویج فرهنگ پاسخگویی، شفافیت و آگاهی دهی عامه می باشد. وزارت احیاء و انکشاف دهات از طریق برگزاری کنفرانس مطبوعاتی ابلاغ می کند که برای مردم ساکن نقاط روستایی چه دستاوردهایی داشته و در آینده نیز چه اقداماتی را انجام خواهد داد. کنفرانس های مطبوعاتی هم در مرکز و هم در ولایات در طی مرحله آغاز پروژه و بعد از تکمیل پروژه برگزار می شوند. بنا به فهرست ارائه شده از سوی وزارت احیا و انکشاف دهات، این وزارت در سال ۲۰۱۷ به تعداد ۲۱ کنفرانس مطبوعاتی را برگزار نموده که تمامی آنها از طریق رسانه ها برای معرفی پروژه های جدید یا پروژه های تکمیل شده به مردم افغانستان تقدیم می گردد. کمیته نظارت و ارزیابی این فعالیت را با توجه به اینکه وزارت شماری از کنفرانس های مطبوعاتی را در سال ۲۰۱۷ برگزار نموده است، "تطبیق شده" در نظر می گیرد.

^{۱۹}. فهرست ایمیل های دریافت شده از ریاست تدارکات، ۱ جنوری ۲۰۱۸.

^{۲۰}. مصاحبه با یکی از مقامات وزارت احیاء و انکشاف دهات، ۱ جنوری ۲۰۱۷، وزارت احیاء و انکشاف دهات.

فعالیت دوم

وزارت احیا و انکشاف دهات سیستم مرکزی اطلاعات یا واحد پذیرش را به منظور حل مشکلات مراجعین منسجم ساخت. کار اصلی این بخش جمع آوری درخواست های مراجعین، ارجاع آنها به ریاست های مربوطه وزارت و جمع آوری پاسخ های دریافت شده از ریاست ها به مراجعین می باشد. در نتیجه، واحد پذیرش در عین حال که پروسه دسترسی به اطلاعات را برای مردم تسهیل می کند، تعامل مستقیم آنها با مقامات را محدود می سازد.

کمیته نظارت و ارزیابی طی صحبت هایش با مقامات وزارت احیا و انکشاف دهات دریافته است که واحد پذیرش پنج سال قبل (در سال ۲۰۱۲) تأسیس شده اما در آن زمان از یکپارچگی و انسجام لازم برخوردار نبود. وزارت احیاء و انکشاف دهات به منظور مدیریت بهتر پروسه، کار توحید این واحد را در اولویت فهرست فعالیت های پلان مبارزه علیه فساد اداری سال ۲۰۱۷ قرار داده است.^{۲۱} به گفته مقامات وزارت، این سیستم در سال ۲۰۱۷ توحید شده و از آن زمان به بعد به اجرا درآمده است. افزون بر آن با وجود اینکه، واحد پذیرش از سال ۲۰۱۲ بدین سو در وزارت فعالیت داشته اما شامل تشکیل نبوده است و تمامی کارمندان آن قراردادی به شمار می آیند. وزارت بعد از تأسیس واحد پذیرش تلاش نموده تا دولت افغانستان را قناعت دهد تا این واحد را به شکل رسمی در تشکیل خویش جای دهد.^{۲۲} بنا به حکم مقام وزارت چنین منظور شد که این واحد در تشکیل جای داده شود اما شمولیت رسمی این واحد در تشکیل مستلزم منظوری دفتر اداره امور مقام ریاست جمهوری می باشد. قابل یاد آوری است که از ابتکارات دولت در امر مبارزه علیه فساد اداری قانون دسترسی به معلومات می باشد که یک قدم به سوی نهادینه سازی مبارزه علیه فساد اداری می باشد. قانون دسترسی به اطلاعات یکی از آسان ترین طریقه برای مردم است که به معلومات دسترسی پیدا کنند و مبنای حقوقی این قانون کارمندان دولت را تشویق می نماید تا معلومات مورد علاقه مردم را مهیا نمایند. این قانون یک شاخص مهم برای شفافیت و پاسخدهی در دراز مدت می باشد.

فعالیت سوم

بنا به توضیحات این فعالیت، واحد پذیرش موظف بود تا یک سروی از نظریات مراجعین را انجام دهد. با این حال، کمیته نظارت و ارزیابی دریافته است که هیچ نوع سروی رسمی برای سنجش دیدگاه های مردم انجام نشده است. مقامات وزارت ادعا کرده اند که از پلان مبارزه علیه فساد اداری آگاهی نداشتند و البته نمی دانستند که چنین فعالیتی در آن شامل بوده است. با این حال، در مکتوب ارسالی به این کمیته، بیان شده است که واحد پذیرش شش ماه قبل از بررسی پلان مبارزه علیه فساد اداری وزارت، به تعداد ۳۰۶ عریضه را از مراجعین به واحد تدارکات وزارت جمع آوری نموده و به همه آنها پاسخ گفته است. به نقل از مقامات وزارت، ۳۰۶ عریضه بر مبنای نظرسنجی غیررسمی که سوالنامه آن توسط واحد پذیرش تهیه شده بود، جمع آوری شده است.^{۲۳} با این حال، از آنجا که این سروی حالت رسمی نداشته است، هیچ گزارشی برای تحلیل اثرگذاری و نتایج آن ترتیب داده نشده است. از این رو، کمیته نظارت و ارزیابی آن را به عنوان نظرسنجی رسمی که در پلان مبارزه علیه فساد اداری از آن ذکر رفته است، مد نظر قرار نمی دهد و از اینرو این فعالیت را "تطبیق نشده" در نظر می گیرد.

^{۲۱} مصاحبه با مقامات واحد پذیرش، ۱۵ نومبر ۲۰۱۷، وزارت احیاء و انکشاف دهات، کابل، افغانستان.

^{۲۲} مکتوب شماره ۶۵۷۹ مورخ دسمبر ۲۰۱۷.

^{۲۳} مصاحبه با مقامات واحد پذیرش، ۱۸ نومبر ۲۰۱۷، وزارت احیاء و انکشاف دهات.

هدف ۴: کاهش تداخل وظیفوی از طریق مدغم سازی ادارات موازی

تعداد	فعالیت	شاخص	محدوده زمانی
۱	ادغام فزیکي بخش حمايوي برنامه ها با رياست نظارت و ارزيابي	تعداد واحد هاي مدغم شده	۱۳۹۶/۱/۳-۱۳۹۶/۱/۱
۲	ادغام فزیکي بخش حمايوي برنامه ها با رياست اداري	تعداد واحد هاي مدغم شده	۱۳۹۶/۱۲/۳-۱۳۹۶/۱/۱

طوريكه قبلاً تذکر یافت، علاوه بر برخی از ریاستهایی که در تشکیل وزارت احیا و انکشاف دهات قرار دارند، برنامه های قراردادی در سطوح ملی و محلی وجود دارد که بالای پروژه های انکشافی و تسهیلاتی در ساحات روستایی و قریه های افغانستان کار می کنند. از آنجاییکه این برنامه ها دامنه کاری وسیعی دارند و پروژه های زیادی را در ساحات مختلف و ولایات افغانستان تحت پوشش قرار می دهند، ایجاب میکنند که طیف گسترده ای از کارمندان در بخش های مختلفی از قبیل (مالی، اداری، نظارت، منابع بشري، تدارکات و تخنيکی) فعالیت نموده است. وزارت احیا و انکشاف دهات از چند سال قبل بدین سو تصمیم گرفته است تا از طریق روند پروسه اصلاحات تغییراتی را در وزارت ایجاد نماید. وزارت از طریق این پروسه می خواست تا ریاستهای موازی در برنامه های مختلف را به شکل فزیکي با ریاستهای مربوطه وزارت ادغام نماید. ۲۴ کمیته نظارت و ارزیابی در طی صحبت هایش با مقامات و در حین جمع آوری بعضی اسناد همچون "پلان و طرز العمل های پیشرفته پروسه اصلاحات" دریافت شده است که وزارت واحدهای نظارت و ارزیابی و همچنان اداری برنامه های مذکور را با ریاستهای موازی زیربط در تشکیل وزارت ادغام نموده است. متأسفانه هیچ نوع اسناد کتبی در دست نیست که نشان دهد که ادغام فزیکي (تبدیل کارمندان به یک ریاست واحد) در سال ۲۰۱۷ انجام شده است. با این حال، کمیته نظارت و ارزیابی یک "پلان ادغام" را که در سال ۲۰۱۷ صورت بندی شده است، دریافت نموده که نشاندهنده طرز العمل های ایجاد شده در سال ۲۰۱۷ و چارت تشکیلاتی جدید واحد نظارت و ارزیابی است که به نوبه خود از شواهد مرتبط به فعالیت های ادغام محسوب می شوند. ریاستهای ادغام شده می بایست بعد از تکمیل پروسه ادغام احکام و طرز العمل های جدیدی را پیگیری می نمایند. از آنجا که کمیته نظارت و ارزیابی هیچ نوع سندی مبنی بر انجام دغام فزیکي در سال ۲۰۱۷ را دریافت نکرده است، هر دو فعالیت "قسطاً تطبیق شده" در نظر گرفته می شوند.

مرحله نظارت و ارزیابی

دستیابی به نتایج متوقعه پلان مبارزه علیه فساد اداری بدون موجودیت یک سیستم دقیق نظارت و ارزیابی تقریباً غیرممکن است. نظارت و ارزیابی یک اصل پذیرفته شده و تثبیت شده در تدوین پلان مبارزه علیه فساد اداری می باشد. به بیان دیگر، هر نهادی مکلف است واحد ویژه ای را برای نظارت و ارزیابی پلان مبارزه با فساد اداری خویش، ایجاد و توظیف نماید. یافته های کمیته نظارت و ارزیابی نشان می دهد که وزارت احیاء و انکشاف دهات هیچ نوع مکانیزم نظارت و ارزیابی را برای حصول اطمینان از تطبیق درست پلان مبارزه با فساد اداری خویش تأسیس ننموده است. هیچ ریاست یا کمیته ای برای جمع آوری و تحلیل معلومات در مورد روند تطبیق پلان مبارزه علیه فساد اداری وزارت احیا و انکشاف دهات توظیف نشده است. در نتیجه، وزارت احیا و انکشاف دهات پلان مبارزه علیه فساد اداری خویش را بر اساس ارزیابی خطرات که پیش از ایجاد پلان روی دست گرفته می شود، ایجاد نموده است. علاوه بر آنعلاوه بر آن کمیته ای که برای ایجاد پلان مبارزه علیه فساد اداری

^{۲۴}. مصاحبه با مقامات مشارکت کننده در پروسه مدیریت تغییر، ۱۹ نومبر ۲۰۱۷.

موظف شده بود، بسیار کوچک بوده در حینی که پلان با کارمندان سطوح پایین تر شریک ساخته نشده است. همچنان وزارت کدام دیپارتمنت یا کمیته ای را برای ارزیابی و نظارت از اجراات فعالیت های مندرج در پلان موظف نموده است.

سفارشات کمیته نظارت و ارزیابی

شماره	سفارشات	مبنی	وضعیت
۱	وزارت احیا و انکشاف دهات ارزیابی خطرات را انجام دهد و یک پلان جدید مبارزه علیه فساد اداری را بر مبنای یافته های این سنجش و با استفاده از بکارگیری یک رویکرد فراگیر تدوین نماید.	۲۹ دلو سال ۱۳۹۶- پلان مبارزه علیه فساد اداری وزارت احیاء و انکشاف دهات مطابق ارزیابی خطرات ایجاد نشده است.	
۲	وزارت احیا و انکشاف دهات باید پلان نظارت و ارزیابی ای را برای پلان های بعدی مبارزه علیه فساد اداری ایجاد نماید. وزارت باید هیئت یا اداره ای را برای نظارت و ارزیابی پلان مبارزه علیه فساد اداری توظیف نماید.	۲۹ دلو سال ۱۳۹۶- وزارت احیاء و انکشاف دهات روند تطبیق پلان مبارزه علیه فساد اداری را نظارت و ارزیابی نموده است.	
۳	رهبری وزارت احیا و انکشاف دهات باید پلان مبارزه علیه فساد اداری خویش را در دسترس واحدهای ذیربط اعم از شرکای مردمی و عامه خود قرار دهد.	۲۹ دلو سال ۱۳۹۶- پلان مبارزه علیه فساد اداری وزارت احیاء و انکشاف دهات به شکل گسترده در دسترس تمام واحدهای ذیربط قرار نگرفته است.	
۴	وزارت احیاء و انکشاف دهات باید شاخص های SMART) مشخص، قابل اندازه گیری، قابل دستیابی، واقع بینانه و دارای محدوده زمانی مشخص) را همراه با نتایج (output) و تأثیرات (impacts) واضح جهت نظارت و ارزیابی پلان های بعدی ایجاد نماید.	۲۹ دلو سال ۱۳۹۶- شاخص های انتخاب شده برای هر فعالیت مندرج پلان مبارزه علیه فساد اداری از وضاحت لازم برای اندازه گیری برخوردار نمی باشند.	
۵	وزارت احیا و انکشاف دهات باید مکانیزم های کنترل داخلی را در طراحی پروژه ایجاد نماید تا بتواند از خطر وقوع فساد در پروژه هایی که در چارچوب وزارت اجرا می شوند، جلوگیری نماید.	۲۹ دلو سال ۱۳۹۶- وزارت احیاء و انکشاف دهات هیچ نوع مکانیزم کنترولی را برای پیش گیری از خطر فساد در پروژه هایی که در چارچوب وزارت اجرا می شوند، ایجاد نموده است.	
۶	وزارت احیاء و انکشاف دهات باید برق ثابت و بدون نوسان برای دیپارتمنت آرشیو تأمین کند تا از ضیاع اطلاعات یا بروز خطا در سیستم جلوگیری شود.	۲۹ دلو سال ۱۳۹۶- نوسان در اینترنت ریاست آرشیو گاهی اوقات مشکلاتی برای ثبت اطلاعات در سیستم بوجود می آورد.	
۷	وزارت احیاء و انکشاف دهات باید یک سیستم افلاین مدیریت اطلاعات را در دیپارتمنت آرشیو ایجاد نماید.	۲۹ دلو سال ۱۳۹۶- سیستم فعلی مدیریت اطلاعات ریاست آرشیو قادر به ثبت اطلاعات به شکل کاپی ذخیره ای در حالت افلاین نیست.	
۸	قانون دسترسی به اطلاعات تمامی ادارات دولتی را مکلف به ایجاد یک واحد غرض ارایه مالومات به عامه می نماید. این واحد باعث تطبیق بهتر فعالیت های مندرج پلان مبارزه علیه فساد اداری میشود.	۲۹ دلو سال ۱۳۹۶- وزارت احیاء و انکشاف دهات فعلا مرکز معلومات دهی به عامه را در تشکیل خود ندارد. فعلا بخش ریسپشن این وزارت که در تشکیل موجود نیست عهده دار این مسوولیت است.	